

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľky **Mgr. A.F.**, bytom P., zast. JUDr. P.P., advokátom so sídlom v P., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o **vdovský dôchodok**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 1. apríla 2008, č.k. 4Sd/195/2007-41, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 1. apríla 2008, č.k. 4Sd/195/2007-41, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 6. septembra 2007, č. X., ktorým odporkyňa priznala navrhovateľke podľa § 45 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zsz“) a podľa § 259 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zsp“) vdovský dôchodok od 8. apríla 2005 v sume 3.844 Sk mesačne. Podľa krajského súdu odporkyňa postupovala v súlade so zákonom, keď preskúmaným rozhodnutím priznala navrhovateľke vdovský dôchodok odo dňa zaplatenia poistného, teda od 8. apríla 2005, lebo podľa § 72 ods. 1 vyhl.č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zsz, sa na činnosť samostatne zárobkovo činných osôb prihliadne ako na dobu zamestnania, ak sa

zaplatilo poistné za celú dobu trvania zabezpečenia. Ak sa poistné za túto dobu nezaplatilo do dňa, od ktorého sa priznáva alebo zvyšuje dôchodok, prihliada sa na ňu ako na dobu zamestnania až odo dňa zaplataenia poistného. Pokiaľ ide o tvrdenie navrhovateľky, že jej podanie z 28. septembra 2007 nie je opravným prostriedkom, ale žiadosťou o priznanie vdovského dôchodku za dobu od 19. mája 1995 do 7. apríla 2005, krajský súd konštatoval, že z jeho obsahu vyplýva, že toto podanie nie je žiadosťou o priznanie vdovského dôchodku, ale opravným prostriedkom, čo vyplýva aj z ďalších podaní navrhovateľky. Je z nich zrejmé, že nezákonnosť rozhodnutia odporkyne vidí v tom, že vdovský dôchodok jej nebol priznaný od 19. mája 1995, teda odo dňa smrti jej manžela, ale až od 8. apríla 2005, teda odo dňa zaplataenia poistného.

S poukazom na § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a neúspech navrhovateľky v konaní krajský súd účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Navrhovateľka sa proti rozsudku krajského súdu odvolala. Navrhla ho zrušiť, konanie zastaviť a zaviazat' odporkyňu na náhradu trov konania. V konaní došlo k vadám podania uvedeným v § 221 ods. 1 OSP (vo veci sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa navrhovateľky vo veci neboli splnené základné podmienky na konanie pred súdom. V súdnom konaní viackrát uviedla, že s rozhodnutím odporkyne v plnom rozsahu súhlasí, vydanie takéhoto rozhodnutia požadovala a v žiadnom prípade sa voči nemu neodvoláva. Odporkyňa jej žiadosť predložila súdu, nepostupovala ale v súlade s ust. § 201 OSP. Jej žiadosť nie je odvolaním, lebo rozhodnutie nevyznelo v jej neprospech, nebola jej spôsobená ujma, nie je tu žiadny sporný predmet konania a konanie nemalo ani začať. Odporkyňa odmietla svoju zákonnú povinnosť rozhodnúť vo veci z dôvodov pre navrhovateľku nepochopiteľných, keďže odvolanie je výlučne dispozitívny úkon účastníka. Iba z dôvodu právnej istoty navrhovateľka uviedla, že ak súd jej žiadosť považoval za odvolanie, dáva na úvahu, či vzhľadom na písomné podania a vyjadrenia tieto nemali byť podľa § 41 ods. 2 OSP považované za „spät'vzatie odvolania“. Práve rozdielnym posudzovaním jej úkonov došlo k porušeniu zákona, lebo takýmto výkladom ju súd postavil do situácie, keď je účastníkom na strane navrhovateľa, čo je podľa nej nesprávne

a nezákonné, keďže predmetné konanie môže začať iba na návrh (odvolanie), ktorý nepodala a fyzická osoba môže byť proti svojej vôli účastníkom konania iba na strane odporcu.

Navrhovateľka navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako správny potvrdil z dôvodov uvedených v jej písomnom vyjadrení k odvolaniu i v predchádzajúcich vyjadreniach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok z hľadiska dôvodov uvedených v odvolaní, rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP) o odvolaní tak, že mu nevyhovel.

Z obsahu spisov je zrejmé, že rozhodnutím zo 6. septembra 2007, č. X., odporkyňa priznala navrhovateľke od 8. apríla 2005 (deň zaplatenia poistného) vdovský dôchodok v sume 3.844 Sk mesačne. Rozhodnutie, ktoré bolo expedované 14. septembra 2007, obsahovalo poučenie o možnosti podať návrh na jeho preskúmanie súdom do 30 dní od jeho doručenia.

Podaním z 28. septembra 2007, doručeným odporkyňi 2. októbra 2007, sa navrhovateľka domáhala, aby jej odporkyňa vdovský dôchodok priznala aj za obdobie od 19. mája 1995 do 7. apríla 2005, keď dôvodila tým, že jej manžel bol vyhlásený za mŕtveho rozsudkom z 27. marca 2003 a za deň úmrtia bol stanovený deň 18. mája 1995. Keďže jej bol priznaný vdovský dôchodok od 8. apríla 2005 do budúca, žiadala, aby jej bol priznaný odo dňa smrti manžela, od ktorého dňa má na tento dôchodok nárok.

Vzhľadom na obsah uvedeného podania, označeného ako „žiadosť o priznanie vdovského dôchodku“, najmä keď o priznaní vdovského dôchodku odporkyňa už rozhodla rozhodnutím zo 6. septembra 2007, ktoré ešte nebolo právoplatné (teda podanie bolo odporkyňi doručené v lehote na podanie opravného prostriedku) a navrhovateľka sa ním domáhala priznania tej istej dávky dôchodkového zabezpečenia, avšak od skoršieho dátumu, opodstatnene odporkyňa i súd považovali toto podanie za opravný prostriedok proti neprávoplatnému rozhodnutiu odporkyne, podaný podľa § 250m OSP. Dôvodne ho preto odporkyňa predložila súdu na konanie podľa tretej hlavy V. časti OSP (§ 250l až 250s OSP) a krajský súd v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami preskúmal zákonnosť rozhodnutia o priznaní vdovského dôchodku zo 6. septembra 2007.

Pre zastavenie konania v dôsledku späťvzatia návrhu na preskúmanie rozhodnutia v danej veci neboli splnené podmienky, lebo prejavy navrhovateľky obsiahnuté v jej podaniach nebolo možné ani z hľadiska ich obsahu považovať za späťvzatie návrhu, lebo aj keď formálne navrhovateľka deklarovala spokojnosť s rozhodnutím zo 6. septembra 2007, naďalej zotrvávala na požiadavke, aby jej vdovský dôchodok bol priznaný od skoršieho dátumu. Nemohlo ísť preto o späťvzatie návrhu, ktoré by nevzbudzovalo pochybnosti o tom, že navrhovateľka si neželá, aby sa o jej vdovskom dôchodku naďalej konalo. Navyiac, odporkyňa so zastavením konania v dôsledku prípadného späťvzatia návrhu vyslovila nesúhlas.

Citácia ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú odvolanie (§ 201 a nasl. OSP), ako aj častí odborných komentárov k týmto ustanoveniam v súvislosti s opravným prostriedkom proti neprávoplatnému rozhodnutiu odporkyne je nenáležitá, lebo opravný prostriedok nie je odvolaním proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa (§ 201 a nasl. OSP), ale je návrhom na preskúmanie rozhodnutia odporkyne podaným v súlade s ust. § 250m OSP.

Zo spisového materiálu odporkyne i z predchádzajúcich konaní bolo preukázané, že ku dňu 18. mája 1995, ku ktorému bol manžel navrhovateľky vyhlásený za mŕtveho, nezískal v posledných desiatich rokoch 5 rokov zamestnania, ale len 4 roky a 249 dní zamestnania (dôchodkového poistenia). Navrhovateľka 8. apríla 2005 zaplatila na účet Sociálnej poisťovne, pobočky v Humennom sumu 11.051 Sk, ktorá suma zodpovedala dlhu na poistnom jej nebohého manžela za obdobie od 1. februára 1990 do 18. mája 1995. Zanikol tak dlh na poistnom, ktorý vznikol pred smrťou manžela navrhovateľky a teda bolo možné považovať podmienku potrebnej doby zamestnania dodatočne za splnenú ku dňu smrti manžela navrhovateľky, avšak s tým, že podľa § 72 ods. 1 vyhl.č. 149/1988 Zb. pre priznanie nároku na požadovanú dávku bolo možné na túto dobu ako na dobu zamestnania prihliadnúť až odo dňa zaplataenia poistného, teda až od 8. apríla 2005.

Nepochybil teda krajský súd, keď aj v otázke počiatku priznania nároku na vdovský dôchodok považoval preskúmané rozhodnutie za správne a zákonné.

Odvolací súd z dôvodov vyššie uvedených odvolaniu navrhovateľky nevyhovел a vecne správny rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom odvolací súd nepriznal, lebo navrhovateľka ani v odvolacom konaní nemala úspech a odporkyni v ňom trovy nevznikli (§ 246c ods. 1 prvá veta, § 224 ods. 1, § 250k ods. 1 OSP).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 26. februára 2009

A. Žáková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová